

GROOTSTE GEMEENDE DELER

Bimmeke van Sint-Elisabeth in herstelling!

Colofon

Redactiesecretariaat

Dienst Communicatie & Voorlichting
Kasteeldreef 55, 2980 Zoersel
tel. 03/380.13.01
fax 03/380.13.30
e-mail: nadia.kerschot@zoersel.be

Secretaris

Nadia Kerschot

Samenstelling, coördinatie en eindredactie

dienst Communicatie & Voorlichting

Werkten mee aan dit nummer

Bart Van Santvliet, Guido Pacquée, Diane Weyten,
Erik Fuhlbrugge, Joke Vangheluwe, Bob Peeters,
Tarci Verbelen, Jos Rombouts, Paul Smets, Jan
Verbanck, Kristien Schryvers, Nadia Kerschot en
Katrien Schryvers

Foto's en illustraties

Dirk Mertens, Koen De Ridder, Els Peeters, Paul
De Houwer, Franky Michielsens

Grafische vormgeving

Nadia Kerschot

Realisatie

PrePress XTensions, Mortselt
Drukkerij Lithos, Wommelgem

Verantwoordelijk uitgever

College van burgemeester & schepenen
Katrien Schryvers
Kasteeldreef 55, 2980 Zoersel

Verspreiding

Gratis bij alle inwoners van Halle, St.-Antonius en
Zoersel.

De Grootste Gemene Deler is een uitgave van het
gemeentebestuur van Zoersel.
(nr. wettelijk depot : BD-36.969 / ISSN : 0771-7199)

Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn bijdrage.
Aan teksten in de informatiekant kan geen rechts-
kracht worden ontleend. Het staat de redactie vrij al
dan niet ingezonden stukken verkort weer te geven,
met respect voor het meest essentiële van de inhoud.

Gemeentehuis

Kasteeldreef 55 (03/380.13.00)

Loketdienst Zoersel

Oostmallebaan 15 (03/312.94.10)

Loketdienst St.-Antonius

Handelslei 108 (03/380.13.80)

V O O R W O O R D

'Vieren, ~~4~~, gevierd', de vervoeging van dit werkwoord hoort ge-
woon bij de maand december.

Juist daarom is de GGD van december ook elk jaar nummertje **4**

En wat bieden we u in nummer **4**?

4 wijkagenten, we laten er u mee kennis maken, en brengen in
beeld wat zij allemaal voor onze inwoners doen.

Niet alleen zij staan in de kijker, maar ook u! Op welke gemeente-
lijke activiteit of '~~4~~-ing' u ook was in 2003, u liep de kans onze
fotograaf tegen het lijf te lopen. Onze communicatiedienst heeft in
een collage zijn creativiteit gebotvierd. En al vindt u onze Socks
niet terug, hij was er ook vaak bij, al '~~4~~-de' hij op de verwarming.
4-en, dat deed ook onze Handicar, en wel met zijn 15-jarig
bestaan.

In januari zijn we al aan de **4**-de glasophaling toe, maar wel met
andere ophaaldagen, dus opletten geblazen.

En nu we het over blazen hebben, het is natuurlijk oud nieuws als
ik u vertel dat december en januari traditioneel de maanden van
alcoholcontroles zijn.

Veilig **4**-en is de boodschap! Zowel in het verkeer, als thuis. Lees
daarom ook de brandweertips even na.

En al is het eindejaar voor velen ook een 'thuisperiode', als u er in
de kerstdagen toch graag eens op uit trekt, bezoek dan eens het
kerstspel op Eindhoven. Ontroerend, hartverwarmend.

Zoals de kerstperiode moet zijn.

Van harte een gezellig, vredig en hartverwarmend eindejaar toe-
gewenst. En maak er een mooie start van 200**4** van!

Handicar 15 jaar jong!

Handicar Zoersel, dienst Aangepast Vervoer, bestaat dit jaar 15 jaar.

Handicar is gegroeid uit de plaatselijke K.V.G.-afdeling. Als gehan-
dicaptenvereniging werd zij regelmatig geconfronteerd met ver-
voersproblemen. In 1987 kregen zij van het gemeentebestuur een
toelage voor de aankoop van een voertuig. Een jaartje later, meer
bepaald op 1 juli 1988, werd de vereniging Handicar officieel op-
gericht. Sinds vorig jaar heeft Handicar een officiële erkenning als
Dienst Aangepast Vervoer van de 'Cel Gelijke Kansen Vlaanderen'.

Handicar biedt aan een betaalbare prijs vervoer van gehandicap-
ten aan. Wie rolstoelgebruiker is of door een beperkte mobiliteit
geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer, kan bij hen
dagelijks terecht van 6u.30 tot 24 uur.

Handicar vzw, Bethaniënlei 108,
tel. 03/383.67.65, e-mail: handicarzoersel@pandora.be

ORGANISATIES GEZOCHT

www.dienstenwijzer.be

De dienstenwijzer is een digitale databank van dienstenaanbieders in onze gemeente die u via het internet kunt raadplegen. Via de dienstenwijzer informeert u uw klanten over uw aanbod en uw openstaande vacatures. Als bezoeker kunt u op zoek gaan naar:

- een geschikte dienstverlener,
- een job (al dan niet vrijwilligerswerk) binnen de dienstensector.

U kunt on-line diensten aanvragen of solliciteren naar een job.

Als u hierover meer wilt weten kunt u al eens een kijkje nemen op de dienstenwijzer van Antwerpen of Gent via www.dienstenwijzer.be.

Wilt u meedoen met de dienstenwijzer, contacteer dan onze gemeentelijke Sociale Dienst, Erik Fuhlbrügge, Halle-Dorp 37, tel. 03/380.13.95 of mail sociale.zaken@zoersel.be

ONVERSCHILLIGHEID DOODT

Damiaanactie geneest al 40 jaar

De strijd die Damiaanactie voert tegen lepra en tuberculose in 17 landen werpt zijn vruchten af. In 2002 heeft Damiaanactie maar liefst 160.000 nieuwe patiënten opgespoord en behandeld. Jaarlijks worden er 8 à 10 miljoen mensen besmet met tuberculose waarvan er 2 à 3 miljoen sterven. Jaarlijks komen er 600 à 800.000 leprapatiënten bij. Een behandeling voor lepra en tuberculose kost 40 euro. Dankzij uw ondersteuning kan Damiaanactie haar reeds 40 jaar durend werk verderzetten: zieken genezen en hen een menswaardig bestaan geven. Hiervoor kunt u een gift doen op rekeningnummer 000-0000075-75. Giften vanaf 30 euro geven recht op een fiscaal attest. Damiaanactie, Leopold II-laan 263, 1081 Brussel www.damiaanactie.be
De nationale Damiaanactiecampaagne loopt op 23, 24 en 25 januari 2004.

PROFICIAT

EVO-dossieractie

Klim-op, de kleine maar fijne school met een zeer actieve en dynamische ouderwerking kaapte in Kraainem de fel begeerde EVO-hoofdprijs weg voor de neus van vele laureaten uit de provincie Antwerpen dank zij de projecten 'veilige fietsroutes' en 'Reinaert in de kunst'. Het idee van de veilige fietsroutes groeide in de Antoniussschool, werd verder uitgewerkt met de andere oudverenigingen van de basisscholen GSA en Klim-Op en kreeg de nodige ondersteuning van het gemeentebestuur. In het voorjaar hopen wij dat we met z'n allen deze veilige fietsroutes feestelijk kunnen inrijden. Tijdens het voorbije schooljaar werkten alle leerlingen, van de eerste kleuterklas tot en met het zesde leerjaar, creatief rond het project 'Reinaert in de kunst', welk zijn apotheose kende in een tentoonstelling van grote en kleine kunstenaars. Die middag kregen alle kinderen de gelegenheid zich expressief uit te leven in een twintigtal workshops, wat een gigantisch succes werd. Beide initiatieven waren een schot in de roos en werden om hun meerwaarde dan ook erg gesmaakt en beloond.

BORSTKANKERSCREENING

De resultaten

Alle vrouwen tussen de 50 en 69 jaar kregen in de loop van 2003 een uitnodiging voor een borstkankerscreening. Als al deze vrouwen zich hadden laten screenen en behandelen dan zou dit het sterftecijfer aan borstkanker met 75% doen dalen.

Uiteindelijk hebben 33,8% van de Zoerselse vrouwen zich laten screenen. Dit is geen slecht resultaat.

Er werd in twee sporen gewerkt.

Het eerste spoor was een mediacampanagne en een aanmoediging door de lokale huisartsen. Dit heeft voor Zoersel een goed effect gehad. Vooral de huisartsen hebben meer dan hun best gedaan. Dit verdient een pluim!

Het tweede spoor was een persoonlijke uitnodiging per brief. Deze brief had in Zoersel hetzelfde effect als het eerste spoor, hetgeen redelijk buitengewoon is. In de meeste gemeenten heeft het tweede spoor veel meer succes.

Het tweede spoor wordt om de twee jaar herhaald. We hopen zo aan een hoger percentage te komen.

Voor meer info kunt u terecht bij uw huisarts of bij de gemeentelijke Sociale Dienst, tel. 03/380.13.81.

BETAAL NIET TE VEEL VOOR UW ENERGIE!

Onderhandel uw korting

Sinds 1 juli 2003 bent u vrij om een leverancier voor aardgas en elektriciteit te kiezen. En er zijn ondertussen heel wat spelers op de markt. Als u niets deed, hoeft u zich nog geen zorgen te maken, het gewone contract loopt verder. Er zijn trouwens heel weinig mensen die veranderden van leverancier. Dat betekent dan dat Electrabel, zoals vroeger, instaat voor de levering van uw elektriciteit en gas. Electrabel zou u korting geven als u kiest om bij hen te blijven. Maar opgelet: deze korting wordt niet automatisch gegeven, u moet het zelf aanvragen. U kunt dat telefonisch doen via het nummer: 078/35.33.33 of per brief naar Electrabel Customer Solution n.v., Regentlaan 8, 1000 Brussel. In uw brief vermeldt u uw cliëntnummer (vermeld op uw laatste afrekening bovenaan) en vraagt u om als trouwe klant een fikse korting te kunnen genieten op de huidige tarieven.

cultuur

KUNSTWERK[t]

voor beeldend talent

Ben je bezig met beeldhouwen, schilderen, kalligrafie, keramiek, boekbinden,...? Doe je dit bij jouw thuis of in verenigingsverband? Zou je graag jouw werk tentoonstellen, nieuwe technieken aanleren, op de hoogte blijven van acties op het vlak van beeldende kunsten...? Dan is dit artikel wellicht iets voor jou.

Niet-professionele beeldende kunstenaars hebben het vaak niet gemakkelijk. Praktische kennis voor het opzetten van een tentoonstelling of een structuur om uitstapen te organiseren ontbreken vaak... Uit deze nood is KUNSTWERK[t] ontstaan. Deze jonge organisatie wil door ondersteuning de mogelijkheden van deze kunstenaars verbreden en verdiepen.

Omdat ook in onze gemeente heel wat personen artistiek bezig zijn, is het nuttig om kort te overlopen waar deze organisatie jou kan bijstaan:

- een tentoonstellingspolis,
- tentoonstellingsruimtes,
- expocircuit,
- lesgeversbestand,
- artistieke, organisatorische en technische begeleiding,
- projectondersteuning,
- documentatiecentrum,
- KUNSTLETTER[s], het tweemaandelijks tijdschrift,
- belangenbehartiging bij de provincies,
- culturele uitstappen en begeleide bezoeken.

Iets voor jou?

Een individueel lidmaatschap bij KUNSTWERK[t] kost 5 euro per jaar of 25 euro voor een groepslidmaatschap. Voor meer informatie kunt u steeds terecht bij de gemeentelijke dienst Cultuur, Halle-Dorp 37, tel. 03/380.13.99, cultuur@zoersel.be of op de website www.kunstwerkt.be.

Inschrijven kan bij KUNSTWERK[t] op het nummer 09/235.22.70, info@kunstwerkt.be

Info

gemeentelijke dienst
Cultuur
cultuurconsulente
Joke Vangheluwe

tel. 03/380.13.99
fax 03/380.13.30
cultuur@zoersel.be

KUNST waar je op

oproep!

Van 30 april tot 9 mei

2004 is het zover!

Dan... komt de Week van de Amateurkunsten er weer aan!

Heeft u een idee voor een creatief project en heeft u zin om dit uit te voeren?

Wilt u tijdens deze week samen met enkele vrienden een workshop geven?

Wil jij deze week mee op poten zetten?

Met andere woorden, zorg jij voor een uitschuiver?

Projectideeën en helpende handen zijn welkom!

Bel, voor 10 januari 2003, naar de gemeentelijke dienst Cultuur, tel. 03/380.13.99 of mail naar cultuur@zoersel.be.

A ALCOHOL & DRUGS IN HET VERKEER extra aandacht in de eindejaarsperiode

Wodka: iedereen kent dit begrip. Met deze acties worden de bestuurders aangezet om **GEEN** alcohol te gebruiken tijdens het rijden. Toch blijft dit een voortdurende zorg van de lokale politie, zeker in de periode van de eindejaarsfeesten.

Nog al te vaak gaat het fout en gebeuren er ongevallen wanneer autobestuurders onder invloed zijn van alcohol en/of drugs. Als gebruiker van alcohol en drugs brengt u niet alleen uw eigen leven in gevaar, maar ook dat van anderen.

Traditioneel wordt het grote publiek aangezet tot een verantwoord gedrag inzake alcoholgebruik te komen. Tijdens de eindejaarsperiode (begin december tot einde januari) spitsen de politiediensten zich toe op geïntoxiceerde autobestuurders.

Om het rijden onder invloed te bestrijden, zal de politie aan gericht verkeerstoezicht doen en dit met de nodige alcoholcontroles. Het komt erop aan dat

bestuurders op de duur de pak-
kans op rijden onder

invloed hoger gaan inschatten, zodat ze niet meer gaan rijden wanneer ze gedronken hebben of niet drinken als ze nog zul-

len rijden. Daarom wordt er bijzonder opvallend en 24 uur op 24 uur in onze zone gecontroleerd. Hopelijk leidt deze actie tot een afname van het aantal bestuurders onder invloed.

De bedoeling van de alcoholcontroles is zoveel mogelijk geïntoxiceerde bestuurders ervan te weerhouden achter het stuur plaats te nemen.

In eerste instantie gaat het dus om preventie en de veiligheid van uzelf en de andere weggebruikers.

In tweede instantie kent u ook de hoge boeten en het risico om uw rijbewijs te moeten inleveren.

Uiteindelijk zijn we het er allemaal over eens dat gebruik van alcohol als bestuurder niet kan en toch leidt het jaarlijks tot vele doden en gewonden. De piekperiode is uiteraard de eindejaarsperiode.

GLAS AAN HUIS

Gewijzigde ophaling

De eerste glasophalingen aan huis zijn ondertussen achter de rug en de kinderziekten die ermee gepaard gingen, verdwijnen.

Uit onze evaluatie bleek dat de ophaling in de deelgemeente Sint-Antonius op zaterdag problemen opleverde. Daarom wijzigde het gemeentebestuur de ophaaldagen. Vanaf januari 2004 gebeurt de glaszameling altijd in dezelfde week als de papierophaling, als volgt:

- deelgemeente Zoersel op dinsdag,
- deelgemeente Halle op woensdag,
- deelgemeente Sint-Antonius op donderdag.

Alle ophaaldata van de verschillende afvalfracties vindt u terug in onze gemeentelijke afvalkalender. De afvalkalender 2004 heeft u samen met deze Grootste Gemene Deler in uw brievenbus gevonden.

Net zoals alle andere afvalfracties zet u ook het glas vóór 7u.30 buiten.

KGA INZAMELING

Sint-Antonius anders

De KGA inzameling in Sint-Antonius, elke tweede zaterdag van de maand van 10 tot 12 uur, verhuist. Vanaf volgend jaar vindt u de KGA-ophaling aan het politiekantoor, Kerkhoflei 14 en NIET meer aan de bibliotheek.

COMPUTERCURSUS

Gemeentelijke vormingsdienst

De gemeentelijke computercursus gaat van start op 14 januari en duurt 6 weken. De cursus gaat door op woensdagvoormiddag van 9 tot 12 uur en kost 100 euro (als u een Zoerselaar bent). Het is een cursus voor beginners. U leert hier wat een computer is, tekstverwerking met "Word", rekenbladen met "Excel", enz... Momenteel zijn er nog enkele plaatsen vrij, wees er dus snel bij. Voor meer info kunt u terecht bij de gemeentelijke dienst Vorming, 03/380.13.81 of mail aan sociale.zaken@zoersel.be

derde wereld

DE RESULTATEN

11.11.11-actie 2003

Op 7, 8, en 9 november organiseerde Derde Wereldraad Zoersel de 11.11.11-actie 2003.

Het centrale thema was:

WATER IS GEEN KOOPWAAR.

Dit jaar steunde de provincie Antwerpen een beweging in Brazilië die hierrond werkt.

Zoals elk jaar vonden wij in de drie deelgemeenten enthousiaste medewerkers om de actie te ondersteunen.

In deelgemeente Zoersel verkochten de vrijwilligers aan supermarkt 't Centrum kerstkaarten en kleurstiften, terwijl gemotiveerde vrijwilligers en jeugdverenigingen de huis aan huis verkoop op zich namen.

In de deelgemeente Sint-Antonius werden er verschillende verkooppunten georganiseerd. Zo vond u er één aan de bibliotheek aan de Handelslei, één aan supermarkt Colruyt aan de Zoerselsteenweg en één aan de Oxfam Wereldwinkel.

In de deelgemeente Halle was het sfeer troef. Aan het dorpsplein werd er een toffe stand opgebouwd. Door de affiches en ballonnen was de 11.11.11-actie duidelijk aanwezig. Voorbijgangers werden er getraakteerd op sfeervolle doedelzakmuziek, panenkoeken en glühwijn. Aan de drukst bezochte winkels ver-

kochten vrijwilligers de kerstkaarten en kleurstiften, in een aantal straten gebeurde een huis-aan-huisverkoop en nog andere vrijwilligers waren actief aan supermarkt Delhaize.

Naast al deze activiteiten, verleenden de drie parochiekerken hun medewerking. Zij plaatsten met affiches beplakte kubussen, hierin konden de mensen op het einde van de eucharistieviering hun bijdrage steken.

De opbrengst van deze dozen was dit jaar bijzonder goed!

De opbrengst van de **11.11.11-actie 2003** zoals hierboven werd beschreven bedroeg: **6.583,95 euro** (of 265.596,- fr.).

De Derde Wereldraad is uitermate tevreden met dit mooie resultaat dat ze met de hulp van vele vrijwilligers, jong en oud, kon bereiken. Langs deze weg willen zij dan ook iedereen hartelijk danken voor hun inzet en de fijne samenwerking!

Info

gemeentelijke dienst
Sociale Zaken
Erik Fuhlgrügge

tel. 03/385.13.95
fax 03/385.29.09
sociale.zaken@zoersel.be

openbare werken

Info

gemeentelijke dienst
Openbare Werken
afdelingshoofd
Tarci Verbelen

tel. 03/380.13.45
fax 03/380.13.44
technische.dienst@zoersel.be

WEGEN- EN ANDERE WERKEN

stand van zaken

■ wegenwerken ■

TOEGANGSWEG KRINGLOOPPARK

De nieuwe toegangsweg naar het kringlooppark is bijna afgewerkt maar is reeds enkele weken in gebruik. De nutsmaatschappijen leggen de laatste hand aan de aanpassingwerken van hun ondergronds net. De oude leidingen worden opgebroken en omgelegd via het nieuwe tracé van de toegangsweg. Eerstdaags zijn ook deze werken klaar zodat de bermen verder kunnen afgewerkt en ingezaaid worden.

■ andere werken ■

RESTAURATIE SINT-ANTONIUSKERK

De buitenwerken aan het dak zijn afgerond. De door de klokkever te zwaar aangetaste delen van gebinten, kepers en schalieberd werden vervangen. Alle versleten natuurleien zijn ook vervangen, de dakgoten zijn hersteld en geschilderd.

Nu is onze aannemer bezig met de versteviging en de behandeling van de gebinten en het houtwerk van de kruisribgewelven. Als u ziet hoe sommige balken zijn uitgevreten door de klokkever, dan beseft u hoe dringend deze restauratiewerken wel waren. Van sommige balken van het dakgebinte schiet praktisch niets meer over.

De nu nog uit te voeren werken zijn:

- de behandeling van de gebinten, kepers, kruisribgewelven en schalieberd tegen de kleine klokkever;
- de herstelling van metselwerk aan steunberen en parament;
- vervangen van de verouderde bliksemafleider.

Na deze restauratiewerken wordt de gehele binnenzijde geschilderd, klaar tegen Pasen (11 april 2004).

RESTAURATIE BIMMEKE ST.-ELISABETHKERK

De vieringtoren, beter bekend als het "Bimmeke", was aan dringende herstelling toe. Bij elke regenbui drupte de regen tot op de plaats van het bruidspaar... Na de waterdichtingswerken wordt ook alle houtwerk van dit torentje bijgewerkt en geschilderd.

■ rioleringswerken ■

WATERPROBLEEMEN ANTWERPSEDREEF

Oplossen van probleempunten inzake wateroverlast, is een absolute prioriteit. Een van de probleemgebieden was een deel van de Antwepersedreef. Ter hoogte van de Manderleylaan constateerden we bij hevige regenval steeds weerkerende overlast. Dit probleem, veroorzaakt door te kleine overwelingen van de waterloop werd door het gemeentebestuur grondig aangepakt. Alle te kleine overwelingen werden opgebroken en vervangen door de voorgeschreven buizen. Bovendien werd via de Hoekstraat nog een by-pass gemaakt zodat bij zeer hoge waterstand een deel van het water langs daar kan wegvloeden.

kinderopvang

UW MENING GRAAG

nieuw beleidsplan 'buitenschoolse kinderopvang'

Sinds een aantal jaren is er in onze gemeente een 'Lokaal Overleg Buitenschoolse Kinderopvang' werkzaam. Het overleg heeft als hoofddopdracht om een beleid uit te tekenen rond de buitenschoolse kinderopvang. In het Lokaal Overleg zijn alle partners vertegenwoordigd, die van ver of nabij betrokken zijn bij deze problematiek: het gemeentebestuur, de schooldirecties, oudercomité's, jeugddienst,...

Lokaal Overleg momenteel

Het Lokaal Overleg is op dit moment bezig met het uitwerken van een nieuw beleidsplan 'Buitenschoolse Kinderopvang' voor de periode 2003-2006. Voor dat zij tot een definitief ontwerp van dit plan komen, wil het overleg graag ook uw mening kennen.

uw mening: hoe kenbaar maken?

Hieronder hebben wij een aantal grote krachtlijnen, doelstellingen voor de komende jaren op een rijtje gezet. U heeft hierover een mening, bedenkingen, kritiek,...? Laat het ons dan, liefst schriftelijk, weten.

Mensen die eventueel geïnteresseerd zijn om het hele ontwerpplan in te kijken, kunnen dit ook.

Wij verwachten uw schriftelijke reacties vóór vrijdag 16 januari 2004 bij de afdeling Welzijn, Halle-Dorp 37 of e-mail naar cultuur@zoersel.be. U kunt hier ook

terecht om het ontwerpbeleidsplan in te kijken.

krachtlijnen beleidsplan 2003-2006

1. Het Lokaal Overleg meent dat de ideale situatie er nog steeds in zou bestaan dat in elke deelgemeente

een IBO-locatie zou worden opgericht. Het Lokaal Overleg is er zich echter van bewust dat het beleid sterk wordt beperkt door het gebrek aan financiële middelen vanuit de Vlaamse overheid. Een uitbreiding is dan ook slechts mogelijk als hiervoor voldoende financiële ruimte is.

2. Naast de financiële ruimte is het noodzakelijk om nauwgezet op te volgen in hoeverre er ook noodzaak is aan een aparte IBO-locatie in Halle of Zoersel. Op dit moment is de IBO-locatie in Sint-Antonius toegankelijk voor kinderen die school lopen in één van deze twee deelgemeenten en die opvang nodig hebben na 18 uur. Hieruit blijkt dat de noodzaak aan uitgebreidere opvanguren eerder beperkt is te noemen.

3. Het Lokaal Overleg zal regelmatig trachten te peilen naar de evoluerende behoeften. Dit kan, volgens ons, op drie manieren min of meer permanent gebeuren door:

- a. rechtstreekse vragen over de mogelijkheden

- van buitenschoolse kinderopvang, die bij het gemeentebestuur binnenkomen, nauwkeurig inventariseren,
- b. de vragen die schooldirecties over de mogelijkheden van buitenschoolse kinderopvang krijgen (vaak gebeurt dit bij de inschrijvingen voor het nieuwe schooljaar) bijhouden.
- c. regelmatig te peilen bij de onthaalmoeders.

4. Het Lokaal Overleg ondersteunt de optie van het gemeentebestuur om de uitbouw van gemeenschapsinfrastructuur aan de Achterstraat aan te grijpen om een locatie te bekomen die voldoende groot is om, ter vervanging van de opvang in de verschillende scholen in Sint-Antonius, de gehele opvang te laten organiseren door Stelkelbees. Tevens zou dit een oplossing betekenen voor het capaciteitsprobleem dat zich voordoet tijdens de vakanties.
5. Tot slot moet er permanent aandacht besteed worden aan het informeren van de gezinnen over de verschillende opvangmogelijkheden binnen de gemeente.

Info

gemeentelijke
Afdeling Cultuur
cultuurbeleidscoördinator
Bart Van Santvliet

tel. 03/380.13.93
fax 03/385.29.09
cultuur@zoersel.be

gaat u mee?

In de tweede helft van juli 2004 organiseert het jumelagecomité 'Zoersel-Crucea' een vierde jumelageris naar onze Roemeense partnergemeente Crucea.

Een unieke gelegenheid om niet alleen kennis te maken met Crucea zelf en zijn inwoners, maar ook met het land Roemenië, de leefomstandigheden, de bezienswaardigheden zoals de beroemde kloosters in Moldavië enz.

Deze persoonlijke ervaring zal u ongetwijfeld een juister beeld geven van Roemenië. Net zoals bij de vroegere reizigers zal het ook u niet onberoerd laten en zal alles een onvergetelijke indruk nalaten.

Met het vliegtuig bereikt u Roemenië, waarna een autocar u naar Crucea brengt. In onze Roemeense partnergemeente logeert u bij uw 'adoptiegezin' of bij een gastgezin.

De hele reis kost ongeveer 650 euro, alles inbegrepen, behalve eigen drankgebruik.

Wilt u mee dan moet u snel inschrijven, vóór 15 januari, bij één van onze comitéleden.

Aarzel niet te lang en schrijf in bij Els Peeters, tel. 03/385.10.85 of Walter De Peuter, tel. 03/384.15.51 of Paul Smets, tel. 03/383.54.18.

studiebijdrage

Voor het vierde jaar op rij worden jongeren uit Crucea die ver van hun dorp gaan verderstuderen, financieel ondersteund. Deze jaarlijkse hulp heeft tot gevolg dat hun aantal fors is toegenomen. Vorig jaar werd aan 96 scholieren uit het middelbaar, 5 studenten van het postlyceum en 23 universiteitsstudenten voor een totaal bedrag van 11.000 euro studiehulp gegeven. Een bijzonder nuttig initiatief dat in Crucea erg gewaardeerd wordt. Voor dit 'studiefonds' doen we een beroep op u. Vindt u dit ook een zinvol initiatief, dan durven we u een vrijblijvende bijdrage vragen die u kunt storten op rekeningnummer 068-2061659-48 van 'vzw Zoersel-Crucea' met vermelding 'studiefonds'.

hulpprojecten

Vrijwel alle huizen in Crucea en de deelgemeente Satu Mare kunnen nu aansluiten op het kilometerlange waterleidingsnet dat met materialen vanuit België werd aangelegd. Kostprijs ongeveer 50.000 euro. In voorbereiding is nu de installatie van een thermische centrale op hout in de schoolgebouwen en in een nieuwe sanitaire ruimte. Kostprijs 20.000 euro,

voor de helft gefinancierd vanuit Zoersel.

Door gezinnen van Zoersel en omgeving werden er dit jaar een 350 'adoptiedozen' meegegeven. Bovendien werd er voor 10.310 euro aan waardebons gegeven aan de 'adoptiegezinnen'. Spijtig genoeg kregen ettelijke gezinnen in Crucea geen 'adoptiehulp'. Beperkingen in de inhoud van de 'adoptiedoos' deed velen afhaken. U begrijpt dat de ontgoocheling bijzonder groot was, temeer omdat de meeste gezinnen er nog steeds onder de armoedegrens leven.

dank u

Het jumelagecomité 'Zoersel-Crucea' dankt van harte allen die op een of andere manier hebben bijgedragen tot de hulpverlening aan Crucea: het gemeentebestuur voor de financiële, logistieke en morele steun, het administratief en technisch personeel, alle inwoners die materieel of financieel de humanitaire hulp blijvend mogelijk maakten.

interview

SPRAAKMAKENDE ZOERSELAARS

vier wijkagenten

DOOR J.H. VERBANCK

klankbord van de mensen

Na de politiehervormingen is de rol van de wijkagent zeker niet afgebouwd, wel integendeel. Elke Zoerselse leefgemeenschap heeft haar eigen wijkagent. We trokken eropuit om eens nader kennis te gaan maken met de politiemensen die het dichtst bij de bevolking staan. Zij zijn zo'n beetje de biechtvaders van de 21ste eeuw, zeg maar.

Hans Clippeleyr neemt Oud-Zoersel voor zijn rekening, behalve het deelgebied Risschot en Zoerselhoek, Nieuw-Zoersel dus, waar Erwin Geluykens opereert. In Halle tref je Marina Kienen aan; Alex Verbergt is dan weer de wijkagent van Sint-Antonius. Per twee delen ze een kantoor: Hans en Erwin in het Zoerselse Lindepaviljoen, Marina en Alex op het politiecommissariaat aan de Kerkhoflei in Sint-Antonius. Minstens één van hen is 's ochtends altijd op kantoor te bereiken.

Binnen- en buitendienst

Anders dan politieagenten van de interventieteams werken de wijkagenten enkel in dagdienst. Als het nodig is

springen ze wel eens in, maar in principe doen ze elk maar één avonddienst per week en één zaterdagdienst per maand ('s voormiddags, enkel in Sint-Antonius, ook voor Hans en Erwin). De avonddienst (18-20 uur) in Zoersel is op dinsdag, in Sint-Antonius op donderdag.

Marina: De rest van de job is buitendienst. Eigenlijk is de wijkagent een halve huisarts, hé, met spreekuren en huisbezoeken, alles erop en eraan. Wij zijn filosoof en een beetje postbode, maar ook bemiddelaar en onderhandelaar, alles tegelijk.

Hans: Een groot pakket werk heeft te maken met de stukken van het parket, want wij moeten de parketdossiers op het terrein uitvoeren: boetes, verhoren, getuigen oproepen, afhandeling van ongevallen, controles rond nationaliteitskeuze en de inschrijving van nieuwe inwoners... Voeg daar nog het beteken van rijverboden en exploten bij, kortom, zo'n beetje alles wat de interventieteams niet doen eigenlijk.

Erwin: Een en ander brengt bergen papierwerk mee. Een groot deel van de job bestaat dan ook uit administratief werk.

Naast de taak van wijkagent vervullen de vier elk ook nog een specifieke functie. Alex houdt zich bezig met verloren voorwerpen, vooral

fietsen; elke drie maanden organiseert hij daarvan een verkoop. Hij regelt ook

de kermissen in Sint-Antonius. Marina zorgt voor de kermis van Halle en is medewerkster van de jeugddienst. Hans is verantwoordelijk voor de scholen en de gemachtigde opzichters; tevens coördineert hij het drugspreventieproject. Erwin is meer de

specialist van de milieu-inbreuken en de bouwovertradingen. Hans coördineert ook de verkeers- en fietscontrole op school, waaraan de drie andere wijkagenten eveneens deelnemen. De wijkagenten verzorgen ook de dagelijkse schooltoezichten.

Niet repressief

Marina: De rol en het bevoegdheidsgebied van de wijkagenten is historisch gegroeid. Je had destijds zeven wijken en iedereen deed een beetje alles. De wijkagenten en hun assistenten die

Zoersel al had, toen de politie er nog apart functioneerde, zijn nu over vier gebieden verdeeld.

Alex: Nu kun je je kandidaat stellen, vroeger werd je er gewoon ingegooid, hé. Belangrijkste vereiste is dat je sociaal ingesteld bent, dat je

aanspreekbaar bent en dat je goed kunt luisteren.

Hans: Je bent best niet repressief

"Belangrijkste vereisten voor een wijkagent zijn een sociale ingesteldheid, aanspreekbaar zijn en goed kunnen luisteren."

(Alex)

"Eigenlijk is de wijkagent een halve huisarts, met spreekuren en huisbezoeken, alles erop en eraan. Wij zijn filosoof en postbode, bemiddelaar en onderhandelaar, alles tegelijk." (Marina)

alex

hans

marina

erwin

interview

ingesteld. Je moet met iedereen overweg kunnen, van boer tot koning bij wijze van spreken. Wij fungeren als klankbord voor de mensen: bij ons kunnen ze komen klagen en hun hart luchten. De gemoederen een beetje sussen is vaak al genoeg.

Marina: Het kan gebeuren dat mensen je privé aanspreken, wat met de andere agenten raar of zelden zal gebeuren, en daar moet je ook mee om kunnen, zeker als je in de wijk woont waar

je voor bevoegd bent.

Hans: Ik ben de enige die niet in zijn eigen wijk woont. Er kon er maar één wijkagent in Sint-Antonius worden, hé...

Erwin: Ik ben wijkagent sinds 1997; ik ben er als laatste bij gekomen, sinds de hervormingen. Voordien deed ik interventie. Ik kon ervoor kiezen en aangezien ik al vervanger was van Hans en het werk me aanstond, ben ik ervoor gegaan.

Marina en Alex zijn de anciens onder

de wijkagenten: Marina net iets eerder dan Alex. Hans bekleedt de functie sinds 2000. Groot voordeel voor de wijkagenten is dat ze geen nachtdiensten

moeten kloppen, wat dus ook minder op het gezin weegt. Daar staat tegenover dat de verdienste iets lager is vanwege geen weekend- en nacht-

diensten.

De functie van de vervangers is wel weggevallen. Als een wijkagent met vakantie gaat, stopt het parket niet met dossiers en documenten door te sturen; het werk stapelt zich dus op tot je terugkeert. Natuurlijk helpen de wijkagenten mekaar wel uit de nood: als iemand voor een collega komt tijdens diens vakantie, helpen ze die persoon verder. Huisbezoeken vallen wel weg en de dossiers moeten noodgedwongen blijven liggen...

Contact met de mensen

Alex: Met al dat administratief werk blijft er soms echt wel te weinig tijd over voor een goed, diepgaand en uitgebreid contact met de inwoners. Mensen vragen wel eens vaker: spring eens binnen, maar een uur babbelen geeft al gauw het gevoel van verloren tijd voor het papierwerk!

Hans: Vanwege de parketdossiers kom je wel al eens vaker bij dezelfde mensen terecht... Met oudere mensen heb je zelden problemen; met hen kun je al eens een babbeltje doen.

Erwin: De bemiddelende rol die we vaak moeten spelen tussen inwoners, vergt gewoon veel tijd, dat kan niet anders. Dat stremt de administratieve vooruitgang, maar het loont de moeite. Bovendien is de wijkagent sowieso bereikbaarder en aanspreekbaarder dan interventieteams.

Marina: Dit jaar is hét discussiepunt blijkbaar de overlast van blaffende honden. De burens klagen en vragen aan ons om tussen te komen. In de zomer gaat het vaak om te luide muziek. Dikwijls hebben de mensen er onder elkaar nog niet eens over gesproken!

Alex: Een burenruzie begint veelal met een kleinigheid, maar dan komt er jaloezie in het spel en het gaat escale-

ren. Men praat zelfs niet meer met de buurman, maar doet een beroep op ons om te bemiddelen.

Marina: Vroeger had je zulke voorvallen toch wel minder. De onverdraagzaamheid van de mensen tegenover elkaar is in de loop der jaren zeker toenomen. Toen ik begon, had je in het dorp wel enkele oude, diepgewortelde vetes, maar dat gehakketak over kleinigheden, zoals het teruggeven van een bal aan de buurjongen of een overhangende tak, dat is eerder recent.

Inbraken 's nachts is een aangelegenheid voor de interventieteams. De wijkagenten verzorgen wel de contacten van het bestuur met de BIN's (Buurt InformatieNetwerken) die met het oog op inbraakpreventie in verschillende Zoerselse wijken opgericht zijn.

Gemoedelijkheid in dorpse sfeer?

Het is een ziekte van onze tijd natuurlijk, maar de wijkagenten krijgen er in hoge mate mee te maken: alles moet op papier staan. De tijd is voorbij dat mensen problemen mondeling even onder elkaar uitpraatten. Ze staan op hun rechten. Ook de overheid eist trouwens steeds meer dat je voor van alles en nog wat papieren invult.

Een en ander verhoogt de druk op alle betrokkenen. Een stuk gemoedelijkheid in de dorpse sfeer is daarbij zeker verloren gegaan. Gelijklopend ondervinden de wijkagenten dat ook het respect voor de politieman gaandeweg wat gedaald is. De gemeente Zoersel is natuurlijk ook sterk gegroeid: van zo'n 14.000 inwoners in 1980 naar zo'n 20.400 nu.

"De bemiddelende rol die we spelen tussen inwoners, vergt veel tijd, dat kan niet anders. Dat stremt de administratieve vooruitgang, maar het loont de moeite" (Erwin)

"Je bent best niet repressief ingesteld. Je moet met iedereen overweg kunnen, van boer tot koning bij wijze van spreken" (Hans)

JEUGDWERKBELEIDSPLAN

keuzes voor 2005-2007

Het jeugdwerkbeleidsplan is een beleidsplan waarin uitgestippeld wordt welke keuzes het gemeentebestuur neemt in het beleid dat ze voert voor haar jongste burgers (0-26 jaar) en meer specifiek voor het jeugdwerk (dertien particuliere jeugdverenigingen en vier gemeentelijke jeugdwerkinitiatieven).

Zowel zaken als veiligheid, mobiliteit, vrijetijdsbesteding, ruimte voor jeugd, informatie worden daarin benaderd vanuit het oogpunt van kinderen en jongeren die deelnemen aan ons dorpsleven. Ook het gehele ondersteuningsbeleid zowel financieel als logistiek voor het gemeentelijke en particuliere jeugdwerk wordt geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Inspraak ?

Vooraleer dit plan wordt geschreven is het gemeentebestuur verplicht om de communicatie aan te gaan met alvast drie partners:

- individuele kinderen en jongeren,
- het gemeentelijke en particuliere jeugdwerk,
- en bevoorrechte getuigen.

Hoe het gemeentebestuur deze mensen benadert, staat nog niet vast. De eerste stappen zijn hierin echter al gezet. Elke jeugd-

vereniging en een aantal monitoren uit het gemeentelijke jeugdwerk mogen alvast een bezoekje verwachten van Bart Sebreghts, schepen voor jeugd en Kristien Schryvers, de jeugdconsulente.

Verder willen we net als vorige keer ook terug de kliksonbevraging organiseren. Dit is een handige cd-rom waarmee tieners tussen 10-16 jaar bevroegd worden, zodat hun vrijetijdsbesteding in kaart komt. We willen hiervoor samenwerken en hopen dit samen met de scholen te kunnen realiseren.

We zijn ook nog op zoek naar bevoorrechte getuigen. Dit zijn mensen met een kruisbestuiving. Bent u iemand die professioneel of op vrijwillige basis vaak met de Zoerselse jongeren of kinderen in contact komt en wilt u graag over dit plan of het beleid voor kinderen en jongeren in onze gemeente meepraten, maak u dan kenbaar bij de gemeentelijke dienst Jeugd. Misschien heeft u linken met het jeugdwerk? Of bent u op de hoogte van bepaalde ideeën, voorstellen, wensen van uw eigen kinderen? Of wilt u gewoon vertellen dat u het gevoerde beleid voor kinderen en jongeren goed of niet zo goed vindt, laat het ons dan ook zeker weten.

Motor?

Misschien bent u na het lezen van dit artikel al een klein beetje gebeten door het planningsvirus?

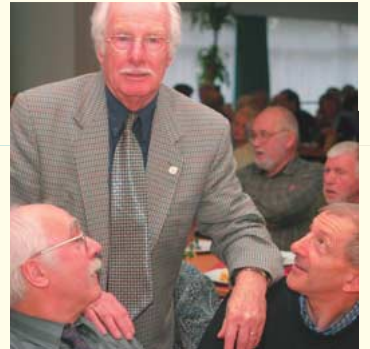
Dan wilt u misschien wel de inspraakrondes mee helpen begeleiden. Of u wilt naar aanleiding van de conclusies en de vaststellingen, gedaan tijdens de inspraakrondes, mee voorstellen formuleren omtrent het te voeren beleid in de komende jaren en hierover het gesprek aangaan met het schepencollege? Dan bent u de perfecte man/vrouw waarnaar we op zoek zijn om in de stuurgroep jeugdwerkbeleid te stappen. Maak u dan zeker ook bekend bij de gemeentelijke dienst Jeugd.

Wij hopen van u te horen en u hoort misschien nog van ons tijdens de inspraakrondes of de terugkoppelingsfase in maart volgend jaar.

u was weer geweldig...

een blik op 2003

DOET TWIJFELTAAL ONS ZOERSELS DIALECT VERANDEREN?

DOOR Jos ROMBOUTS
HOGESCHOOL ANTWERPEN (HA)

DEEL 2

In het septembernummer van de GGD heb ik u een verhaal beloofd over het Zoersels dialect, twijfeltaal en vrouwen met stijl. Dat zullen we allemaal tegenkomen terwijl we ons verdiepen in de vraag hoe ze ons moeten noemen: ZoerselNaren, ZoerselNaars, Zoerselaren of Zoerselaars? Het meervoud op -s en dat op -en zijn allebei correct, al klinkt dat op -s authentieker. Maar wat is het enkelvoud, ZoerselNaar of Zoerselaar? In het vorige nummer van de GGD stond te lezen dat dit blad en de gemeentelijke teksten ons ZoerselNaren noemen. Daarentegen beweert ikzelf dat u en ik Zoerselaars zijn, zonder -n in het midden. Ik baseer mijn bewering hoofdzakelijk op taalkundige regels en een heel klein beetje op de overtuiging dat wij niet hoeven onder te doen voor die van Brussel. Als de Brusselaars het kunnen zonder -n in het midden van hun naam, dan wij hier ook.

In de rechterkolom op blz. 18 van het septembernummer van de GGD schreef ik dat ZoerselNaar voor het eerst gezegd is door immigranten in onze fusiegemeente. Bij nader inzien geloof ik dat het woord afkomstig is van twee groepen.

1. De ene groep bestaat uit immigranten uit gemeenten waarvan de inwonersnaam op -naar eindigt. Zij wisten niet zeker wat de naam voor iemand uit Zoersel was en hebben dan op ZoerselNaar gewed, niet beseffend dat ze een nieuw woord bedacht hadden.
2. Ook sommige (niet alle) inwoners van Sint-Antonius en Halle wisten niet zeker wat de juiste naam was, want vóór de fusie hadden ze die naam niet dikwijls nodig en zelf hadden ze tot dan toe een N: Brechtenaar en Hallenaar. ZoerselNaar is dus een spontaan bedenkfel van mensen die niet in de deelgemeente Zoersel wonen of die er nieuwkomers zijn.

een gewillig oor

Op z'n laatst eind jaren zeventig is dit spontane bedenkfel overgenomen door sommige oorspronkelijke Zoerselaars uit Zoersel zelf. Het was die oorspronkelijke Zoerselaars toch al opgevallen dat de dorpen in het omliggende bijna allemaal inwonersnamen hadden met een N vóór de AAR. En dat de naam voor de streekbewoners, Kempenaar, ook een N had vóór de AAR. Deze laatste twee feiten, plus de flinke immigratie van vaak rijke en zelfverzekerde mensen, plus de fusie van gemeenten (waardoor Zoersel HalleNaars en voormalige BrechteNaars binnen zijn grenzen en in zijn bestuur kreeg) deed veel Zoerselaars overstap gaan. Alle factoren samen deden hen vergeten dat de suffixen of achtervoegsels in bijvoorbeeld Brecht+en+aar, Halle+n+aar, Zandhoven+aar en Zoersel+naar eigenlijk helemaal niet hetzelfde waren. Zo komt het dat nogal wat inwoners van Zoersel denken dat ze ZoerselNaars zijn.

ZoerselNaar wordt niet alleen gezegd en geschreven door de mensen van het gemeentehuis en de GGD, maar ook door anderen. Ik heb het bijvoorbeeld ook aangetroffen in een jaarboek van de Heemkundige Kring uit het begin van de jaren tachtig. Wie de eerste was die ZoerselNaar schreef, is dus minder zeker dan ik in het septembernummer dacht.

Talen kunnen veranderen. Taalveranderingen gaan heel geleidelijk: na elke bewonersbrief, GGD of GGD-Flits zijn er wat mensen die overschakelen op NAAR, zonder dat ze daar zelf erg in hebben. De overschakeling op NAAR is vrij ver gevorderd, maar ze gaat wel tegen de regels van het AN (Algemeen Nederlands) in.

een wereld vol namen

Is er dan geen kans dat ZoerselNaar goed Nederlands wordt? Die kans is alleen reëel als de overgrote meerderheid van de plaatsen in Nederland en België waarvan de naam eindigt op medeklinker+EL (uitgesproken met de klinker van 'de') een N in hun inwonersnaam inlassen. Dus als er maar weinig plaatsnamen op een medeklinker+EL eindigen, kan de verandering snel goed Nederlands worden. Om er een idee van te krijgen hoeveel van zulke plaatsnamen er zijn, heb ik er wegenkaarten en hun indexen bij gehaald.

Dit is het resultaat:

Achel, Achtel, Arkel, Assel, Axel, Bakel, Bavel, Bazel, Beersel, Beerzel, Beesel, Bommel, Berkel, Bevel, Bladel, Boekel (B.), Boekel (Nl.), Bouwel, Boxtel, Brakel (B.), Brakel (Nl.), Breugel, Brussel, Budel, Butsel, Dessel, Duffel, Duizel, Eersel, Egchel, Eksel, Empel, Exel, Gestel, Gistel, Gassel, Gastel, Ginkel, Gompel, Gorsel, Gortel, Grote-Brogel, Handel, Harpel, Haspel, Hechtel, Henxel, Hersel, Hoog-Keppel, Hulsel, Hunsel, Huppel, Hupsel, 't Kabel, Kessel (B.), Kessel (Nederlands-Limburg), Kessel (Noord-Brabant), Kleine-Brogel, Knegsel, Koersel, Korvel, De Kwakel, Laag-Keppel, Liessel, Limmel, Lommel, Lutommel, Meensel, Meersel(-Dreef), Meijel, Menzel, Meppel, Moortsel, Molenbeersel, De Mortel, Mortsel, Mussel, Nederbrakel, Notel, Netersel, Oekel, Opbrakel, Ospel, Overdinkel, Overlangel, Pamel, Poppel, Postel, Ramsel, Ratzel, Reppel, Rijkkel,

Rijkevorsel, Roggel, Roswinkel, 's-Gravenwezel, Sint-Blasius-Boekel, Sint-Denijs-Boekel, Sint-Eloois-Winkel, Sint-Kruis-Winkel, Sint-Michielsgestel, Sprundel, Steenhuffel, Steensel, Sterksel, Stokkel, Streukel, Tonsel, Ukkel, Uppel, Ursel, Varsse, Veghel, Viersel, Vinkel, Volkel, Wechel(derzande), Wemmel, (Balen-)Wezel, Wiesel, Wijckel, Winkel, Wissel, Woensel, Wuustwezel en Zoersel.

Grappig, poëtisch en veel. En het hadden nog meer namen moeten zijn. De wegenkaarten hebben immers de kleine gehuchten weggefilterd, evenals dialectnamen op EL, zoals Puiel voor Poederlee en Kastel voor Castelné. In bijna al de genoemde plaatsen eindigt de inwonersnaam op AAR, zonder een voorafgaande N. Voorzover ik weet zijn er maar twee plaatsen waar er voor de inwoners wel een N tussen de plaatsnaam en AAR zit: dat zijn Zoersel en Gistel. Zelfs als er zo nog enkele dorpen of gemeenten zijn, dan nog is hun aantal te laag om op te wegen tegen al die andere namen. ZoerselNaar en GistelNaar zijn dus fouten tegen het AN. De kans dat dat snel verandert, is onbestaande.

twijfeltaal en tussentaal

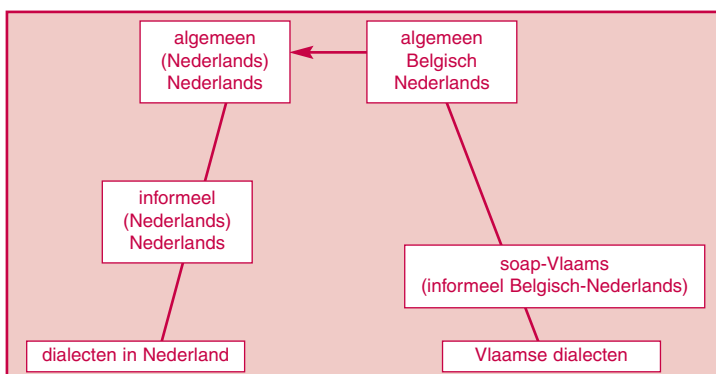
Ik neem in dit artikel maar twee taalfouten onder de loep (ZoerselNaar en, zo dadelijk, Zoerselnarin); te weinig om te weten of er veel taalfouten zijn die het AN in Zoersel veranderen. Te weinig ook om te weten of er veel taalfouten zijn die het Zoersels dialect veranderen. Ik vermoed zelfs dat de dialectvorm van ZoerselNaar, nl. ZoerselNeir, bijna geen voet aan de grond heeft gekregen in het Zoersels dialect. Taalfouten zoals ZoerselNaar en Zoerselnarin komen dikwijls voor in combinatie met een taalvariëteit die de essayist Geert van Istendael in zijn (terecht) onophoudelijk herdrukte boek *Het Belgisch labyrint* Verkavelingsvlaams noemt. Dirk Geeraerts, die een van de twee hoofdredacteuren van Van Dale is, noemt het zowel tussentaal als soap-Vlaams (hij denkt dan bijv. aan Thuis en Familie); de meeste taalkundigen noemen de taalvariëteit in kwestie tussentaal.

Tussentaal en taalfouten samen noem ik in de titel van dit artikel twijfeltaal.

Tussentaal is de taalvariëteit die zich bevindt tussen de traditionele dialecten en het Belgisch Algemeen Nederlands (het BAN) in, maar dicht bij de dialecten dan bij de standaardtaal. Het is de zeer informele spreektaal van Vlaanderen. Hoe het verband is tussen de tussentaal of het soap-Vlaams en de belangrijkste andere taalvariteiten van het Nederlands, legt Dirk Geeraerts uit met het diagram dat in dit artikel staat. Het Belgisch Algemeen Nederlands (het BAN) wordt in België gesproken in de journaals en de informatieve programma's. Het wil niet helemaal identiek zijn aan het Nederlandse Nederlands, maar het wil er wel op lijken; daarom staat er in het diagram een pijl van het BAN naar het NAN. (Wanneer het onderscheid tussen België en Nederland er niet toe doet, spreken taalkundigen gewoon van AN of Algemeen Nederlands.) De verticale lijnen stellen een reeks taalvariëteiten voor die gaat van dialect naar standaardtaal. Om alles overzichtelijk te houden, heeft Geeraerts de namen van die tussenliggende taalvariëteiten weggelaten, op twee na die hij met elkaar wil vergelijken: het informeel Nederlands uit Nederland en de tussentaal of het soap-Vlaams. Zowel in Nederland als in België bestaat er tussen de dialecten en het AN een taalvariteit van losser, informeel Nederlands. In Nederland lijkt die taalvariëteit veel sterker op het NAN dan op de dialecten, daarom staat ze ook dicht bij het NAN getekend. In België daarentegen is die lossere taal wel héél losjes, wel héél informeel; ze staat dicht bij de dialecten dan bij het BAN. In België bevat die lossere taal ook meer fouten dan in Nederland. Die lossere taal (tussentaal) plus de taalfouten die erin voorkomen noem ik twijfeltaal.

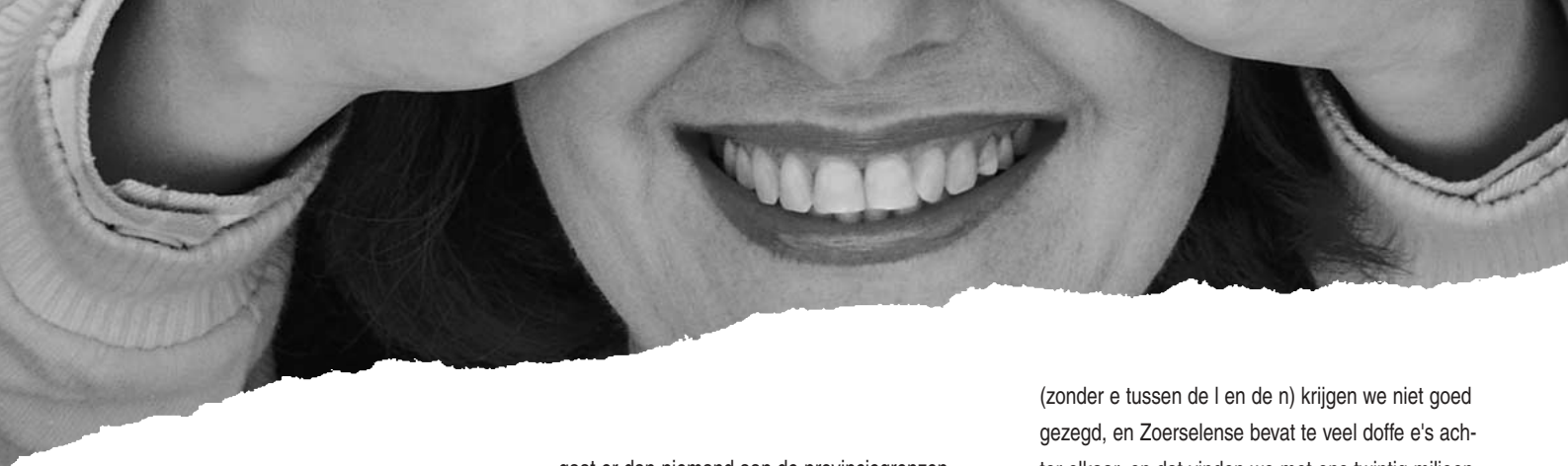
- gesproken door de Vlaamse Gemeenschap in België. Die dialecten kunnen, samen met hun naaste verwanten in het buitenland, in op z'n minst drie groepen worden verdeeld:
- de Vlaamse dialecten die worden gesproken in Zeeuws-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en het nog net niet helemaal verfransde Frans-Vlaanderen;
 - de dialecten in de twee Limburgen;
 - de Brabantse dialecten.

Misschien weet u het niet, maar het Zoersels, het Hals en het dialect van Sint-Antonius zijn Brabantse dialecten: ze worden immers gesproken op het grondgebied van het voormalige Hertogdom Brabant, dat gesticht werd in 1106, dat in twee staten kwam te liggen door de Vrede van Westfalen (1848) en dat definitief werd afgeschaft in de Franse tijd. Het grondgebied kwam min of meer overeen met dat van de vroegere provincie Brabant plus de huidige provincies Antwerpen en Noord-Brabant. Het Zoersels, het Hals en het dialect van Sint-Antonius zijn dus Brabantse dialecten. Er bestaat een wetenschappelijk verantwoord Woordenboek van de Brabantse Dialecten (WBD), dat in afleveringen verschijnt. In 2000 is er een aflevering verschenen die de uitspraak bestudeert en die het Brabantse dialectgebied op basis daarvan verder onderverdeelt. Men onderscheidt o.a. een Antwerps, een Noorderkempen, een Zuiderkempen, een Baronies en een Tilburgs dialectgebied. De scheidslijnen vallen lang niet altijd samen met de rijksgrens tussen België en Nederland. Zo wordt er in Poppel een Tilburgs dialect gesproken en in Hoogstraten en Brecht een Baronies dialect (zo genoemd naar de Baronie van Breda). Laten we ook even kijken naar de dialectgebieden die hoofdzakelijk in België liggen. In 's-Gravenwezel en Sint-Antonius wordt een Antwerps dialect gepraat, in West- en Oostmalle, Pulderbos, Zandhoven, Halle en Zoersel een Noorderkempen dialect, in Massenhoven en Viersel een Zuiderkempen dialect. Dialectologen die zeggen dat in Sint-Antonius een Antwerps dialect wordt gepraat, bedoelen daarmee niet dat er geen verschil zou zijn tussen het Stadsantwerps en het Antwerps van Sint-Antonius. Ze bedoelen wel dat beide dialecten een hoop met elkaar gemeen hebben en dat het dialect van Sint-Antonius op

brabants

Na soap-vlaams of tussentaal is er nog een andere benaming uit het diagram van Dirk Geeraerts die moet worden uitgelegd. Met 'Vlaamse dialecten' bedoelt Geeraerts de dialecten die worden

het gebied van de uitspraak meer lijkt op dat van de stad Antwerpen dan bijvoorbeeld op het Hals of het Zoersels. Sint-Antonius spreekt geen Stadsantwerps, maar wel een vorm van Streekantwerps.

bedreigingen voor de dialecten van Zoersel

Net zoals het AN kan veranderen, kunnen dialecten veranderen. Het is niemands bedoeling dat de dialecten daarna verdwijnen, maar op den duur zou dat wel het resultaat van de veranderingen kunnen zijn. De vraag is nu welke veranderingen op langere termijn een bedreiging kunnen zijn voor het Zoersels, het Hals en het dialect van Sint-Antonius. Als over vijftig jaar de huidige dialecten niet meer zouden worden gesproken in onze drie dorpen, dan zou dat kunnen komen door:

1 dialectverlies

Dialectverlies is de vervanging van dialecten door taalvariëteiten die op de verticale lijnen hoger staan dan de dialecten uit Vlaanderen. De twee grote mogelijkheden zijn:

- a) vervanging door het BAN (Belgisch AN) of standaardisering,
- b) vervanging door de tussentaal of vertussentaling.

We hoeven niet voor eens en altijd tussen deze twee mogelijkheden te kiezen. We hoeven ook niet allemaal hetzelfde te kiezen. Als we '(klein) boeleke' vervangen door 'baby' of 'babytje', dan is dat standaardisering. Als we '(klein) boeleke' vervangen door 'babyke' dan is dat vertussentaling. Sommigen zullen voor standaardisering kiezen; sommigen voor vertussentaling; en de twee groepen zullen elkaar geen strobreed in de weg leggen.

2. dialectverschuiving

We weten dat de grenzen tussen talen kunnen verschuiven, dat er zelfs provinciegrenzen voor verlegd zijn: Komen-Waasten en Moeskroen spraken ooit Nederlands en lagen toen in West-Vlaanderen. Nu zijn ze verregaand verfranst en liggen ze in Henegouwen. Net zoals de grenzen tussen talen kunnen verschuiven, kunnen ook de grenzen tussen dialectgebieden verschuiven. (Al

gaat er dan niemand aan de provinciegrenzen morrelen.)

Er is maar één verschuiving denkbaar: Halle en Zoersel zouden van het Noorderkempense gebied kunnen verschuiven naar het Antwerpse gebied, waar Sint-Antonius nu al in ligt. Zo'n verschuiving zou deels veroorzaakt worden door Zoerselaars (inwoners van de fusiegemeente) die oorspronkelijk van de fusiestad Antwerpen afkomstig zijn, deels door Zoerselaars die in Antwerpen werken en die naar Antwerpen gaan om zich te ontspannen. (Uiteraard zijn dit twee groepen die elkaar overlappen: de meeste geïmmigreerde Antwerpenaars werken en recreëren in Antwerpen.) Er is geen enkele manier om de dreigende verantwoording af te weren, tenzij zelf AN gaan spreken. Tussentaal is geen afweermiddel dat sterk genoeg is tegen het prestige van het Antwerps; AN is een beter afweermiddel. En dan nog is het mogelijk dat bijvoorbeeld de woordenschat standaardiseert, maar de uitspraak verantwoordt. Standaardiseren en/of verantwoording, dat is de toekomst van het Hals en het Zoersels.

een Zoerselse

Wel kunnen we dus onze woordenschat meer in overeenstemming brengen met het AN. We weten dat mevrouwen uit Nederland of Antwerpen Nederlandse of Antwerpse zijn ("Hollandse" of "stadse"). Dit doet vermoeden dat een vrouw uit Zoersel een Zoerselse is. Dit vermoeden is juist en het AN-woord is gelijk aan het dialectwoord. Ik denk dat het woord Zoerselnarin, dat in het GGD-artikel over de burgemeester staat, niet wordt overgenomen door de AN-sprekers in Zoersel en dat Zoerselneirin helemaal niet in het dialect is doorgedrongen. Zoerselnarin is een occasionele fout; het woord veroorzaakt niet eens het begin van een taalverandering. Daarvoor verschilt het te veel van het Zoersels dialect en daarvoor staat het te weinig in de GGD of de gemeentelijke teksten. Als 'm/v-benaming' gebruiken die teksten ZoerselNaar en heel veel synoniemen. Toch zit er een logica achter de fout. De schrijvers van het GGD-artikel over de burgemeester zijn er kennelijk van uitgegaan dat de vrouwelijke vorm moest worden afgeleid van ZoerselN-. ZoerselInse

(zonder e tussen de l en de n) krijgen we niet goed gezegd, en Zoerselense bevat te veel doffe e's achter elkaar, en dat vinden we met ons twintig miljoen Nederlandstaligen niet goed klinken; daarom maken

we volgens regel a2 uit de vorige aflevering woorden als Mechelaar, Ekeraar en Vlimmeraar (i.p.v. de foutieve woorden *Mechelenaar; *Ekerenaar en *Vlimmerenaar). Kortom, wie (ten onrechte) gelooft dat de naam van een vrouwelijke inwoner van Zoersel moet gevormd worden op basis van ZoerselN-, belandt in een doodlopend straatje.

Een vrouw uit Zoersel is dus 'een(tje) uit Zoersel' of - wat minder informeel gezegd - een Zoerselse. En als ze met hun tweeën of meer zijn, kunnen we ze in het AN Zoerselsen (met meervouds-n) noemen. Maar de eind-n uitspreken doen we in het AN niet altijd en in het dialect zelfs nooit. Als de context duidelijk maakt dat we het meervoud bedoelen, bijv. in "twee Zoerselsen" kunnen we het meervoud op (een niet altijd uitgesproken) -n blijven gebruiken. Als de context niet duidelijk maakt wat we precies bedoelen, kunnen we een omschrijving gebruiken. I.p.v. "Dat werd maar matig gewaardeerd door de Zoerselsen" zeggen we: "Dat werd maar matig gewaardeerd door de Zoerselse deelnemers".

We maken van de Zoerselsen geen ZoerselNARIN-NEN of ZoerselARINNEN. Een Franse, een Française, daar wilt u toch vast geen Française van maken? En van een Spaanse toch geen Spanjaardin? Laat dan ook een Zoerselse een Zoerselse zijn. De ZoerselNARIN, de ZoerselARIN en de ZoerselIN zijn fabeldieren, aan hoge taalnood ontsprongen; de Zoerselaresse is een chique dame uit de fantasie van monsieur le baron, maar geen van alle bestaan ze echt. Een Zoerselse, die heeft stijl én is echt. Zeg dat maar in Blokken, Quix of Tien voor Taal.

PS: 'Professores' (met een doffe -e zoals in 'de' vlak voor de -s) is het Latijnse meervoud van professor. Een vrouwelijke professor is een ... professor. Geen discriminatie.

Diagram op p. 90 van: Dirk Geeraerts, 'Rationalisme en nationalisme in de Vlaamse taalpolitiek'. Dit is een artikel op pp. 87-104 van: Johan De Caluwe e.a. (red.) (2002) Taalvariatie en taalbeleid. Bijdragen aan het taalbeleid in Nederland en Vlaanderen. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.

brandweer

Info

brandweer Zoersel
sergeant
Ludo Peeters

tel. 03/385.13.79
gsm 0476/42.53.07
ludo.peeters@wanadoo.be

ZIET U ER OOK AL NAAR UIT?

gezellige en veilige eindejaarsfeesten

Tijdens de kerst- en nieuwjaarsperiode
gebeuren er spijtig genoeg ook thuis
ongelukken met vuurwerk, frituren,

kerstbomen, kaarsen,...

Onvoorzichtigheid kan een gezellig
avondje dramatisch verstoren.

Daarom geven wij u volgende tips
van onze brandweer.

kerstbomen

- koop een kerstboom die niet te groot is voor uw kamer,
- koop bij voorkeur een boom met wortel en kluit of een brandveilige kunstboom van goede kwaliteit,
- zet uw boom stevig vast zodat hij niet kan omvallen en zet hem niet te dicht bij andere makkelijk brandbare materialen,
- gebruik geen kaarsen in of vlakbij de boom,

- zet kaarsen op een plek waar u ze altijd kunt zien en hou ze ver verwijderd van brandbare voorwerpen, bijvoorbeeld gordijnen.

frituren

- zet de frituurpan op een stabiele ondergrond,
 - gebruik alleen frituurolie of frituurvet,
 - laat hete frituurpannen niet alleen en hou kinderen uit de buurt,
 - zorg dat er een passend deksel in de buurt is,
 - doe er geen grote hoeveelheden tegelijk in, hierdoor kan de olie over de rand stromen en brand veroorzaken,
 - als de frituurpan toch in brand zou schieten: nooit met water blussen! Schakel onmiddellijk de warmtebron uit en dek af met het deksel of een vochtige dweil en laat zo staan.
- kijk de bedrading van de kerstverlichting na op beschadigingen,
- leg een verlengsnoer nooit onder een tapijt,
- doe de kerstverlichting uit (stekker uit het stopcontact) als u het huis verlaat of gaat slapen.

vuurwerk

- koop uw vuurwerk alleen bij legale verkooppunten en zo mogelijk met een Nederlandstalige gebruiksaanwijzing,
- lees de gebruiksaanwijzing zorgvuldig vóór het afsteken van het vuurwerk,
- steek vuurwerk af op een veilige plaats en sluit ramen en deuren in de omgeving,
- hou ontstoken vuurwerk nooit vast, maar plaats het zoals voorgeschreven en ga uit de buurt,
- steek 'weigerend' vuurwerk nooit opnieuw aan,
- voor **vuurwerk** hebt u **steeds** een **vergunning** nodig, die u kunt bekomen bij onze **lokale politie**.

kaarsen

- zet kaarsen altijd in een stevige onbrandbare kandelaar en op een vlakke ondergrond,
- laat kinderen nooit alleen met brandende kaarsen,

CO...

een stille moordenaar

Nu de winter van start is en de vele kachels de huiskamers weer gezellig verwarmen, is de kans op vergiftiging door koolstofmonoxide of CO weer heel actueel.

WACHTDIENSTEN

■ HUISARTSEN

Bel naar het **NUMMER 1207** van de inlichtingendienst of zie **GEMEENTELIJKE TELETEKST PAGINA 728** als u wil weten welke huisarts van wacht is.

■ TANDARTSEN

Bel naar het **CENTRAAL OPROEPNUMMER 03-448.02.20** als u wil weten welke tandarts van wacht is.

■ APOTHEKERS

Bel naar het **ALGEMEEN OPROEPNUMMER 0900-10500** of zie **GEMEENTELIJKE TELETEKST PAGINA 727** als u wil weten welke apotheker van wacht is.

POLITIEKE KALENDER

■ GEMEENTERAAD

Elke vierde donderdag van de maand om 20 uur in het Koetshuis naast het gemeentehuis.

donderdag 22 januari, 26 februari, 25 maart, 22 april

■ ADVIESRADEN

De erkende adviesraden bestaan hoofdzakelijk uit verenigingen en/of geïnteresseerde burgers.

Gemeenteraadsleden en afgevaardigden van politieke fracties hebben hier enkel een adviserende stem. De vergaderingen van alle erkende adviesraden zijn openbaar.

Wil u op één van deze vergaderingen aanwezig zijn, contacteer dan de secretaris van de betrokken adviesraad.

gecoro.....Jan Koninkx, tel. 03-380.13.97
milieuraad.....Monique De Feyter, tel. 03-380.13.43
cultuurraad.....Bart Van Santvliet, tel. 03-380.13.93
sportraad.....Paul Somers, tel. 03-380.13.91
jeugdraad.....Kristien Schryvers, tel. 03-380.13.92
seniorenraad.....Rarenne Boyen, tel. 03-312.94.20
derde wereldraad.....Erik Fuhlbrügge, tel. 03-380.13.95
ondernemersraad.....Erwin Dirks, tel. 03-380.13.13
welzijnsraad.....Diane Weyten, tel. 03-380.13.81

PROFICIATJUBILARISSEN

■ 50 JAAR SAMEN

Jean en Maria
FRANCKAERT-BERX
Louis en Elisabeth
TERRASSON-DE WAEGENEIRE
Josephus en Yvonne
DE NEF-COP
Lucien en Yvonnen
DEVOS-VANTONGERLOO
Willy en Maria
WOUTERS-VAN DEN BROECK

■ 60 JAAR SAMEN

Paulus en Alida
CLAESSENS EN ADRIAENSSENS

werkt
uw fietsverlichting
in deze donkere dagen?

VOLGENDE EDITIE: maart 2004

artikels binnen: 21/02/2004

periode: 27/03/2004 - 26/06/2004

dienst Communicatie & Voorlichting

Kasteeldreef 55, 2980 Zoersel

tel. 03-380.13.01, fax 03-380.13.30

e-mail communicatie@zoersel.be